

Cercetările antropologice au arătat o continuitate perfectă a dezvoltării relațiilor etnice în teritoriile ocupate de către germani la apus și baltici la răsărit de Niemen.

Configurația antropologică a teritoriilor la apus de Vistula inferioară oglindește procesul de separare a slavilor din grupul indo-european de nord și din comunitatea balto-slavă și, în același timp, o cuprindere a unei părți a vechiului teritoriu german de către expansiunea slavă.

Expansiunea cea mai importantă a slavilor a fost însă pe linia sud-est, în timpul căreia (după anul 500 î.e.n.) pe teritoriul Ucrainei, slavii au venit în contact cu tracii de la care au luat numele marilor riuri de la Prut până la Don. Coexistența slavilor de răsărit cu cei de sud a durat până la instaurarea statului goților. Etapa următoare a fost despărțirea slavilor de răsărit de cei de nord. Diferențierea slavilor în cele trei grupe de azi a avut loc la începutul secolului al IX-lea și începutul secolului al X-lea, după stabilirea maghiarilor în pusta panonică.

Stanislav Rospond, în *Stratygrafia toponimiczna* (*Stratigrafia toponimică*, pp. 159—187), consideră că în cercetările structural-toponimice dependente de loc și timp (numite de el stratigrafie toponimică) trebuie să se adopte criteriile metodologice noi, folosite în lingvistica modernă, cum ar fi: geografia lingvistică, atlasele lingvistice, dialectologia istorică și altele. Știința toponomastică poloneză s-a interesat foarte mult în ultimul timp de stratigrafia toponimică lexicală (W. Taszycki, M. Karaś, H. Safarewiczowa). Autorul consideră însă că în acest domeniu trebuie mers după exemplul lingviștilor suedezi și germani, care, depășind stadiul cercetărilor lexicale, au trecut la studierea formațiilor derivate sufixale, prefixale, sufixalo-prefixale și chiar uneori după accent sau declinare. Ca ajutor în viitoarele cercetări toponomastice, autorul citează lucrarea sa *Klasyfikacja strukturalno-gramatyczna słowiańskich nazw geograficznych* (*Clasificarea structurală gramaticală a numelor geografice slave*), Wrocław, 1957.

Autorul consideră că la baza cercetărilor stratigrafice ar trebui să stea clasificarea: nume primare sau nederivate, nume secundare sau derivate și nume compuse.

În urma unor cercetări amănunțite s-a ajuns la concluzia că grupa slavă de apus, cu excepția limbii slovece, s-a caracterizat și se caracterizează încă printr-un tip de nume foarte productiv terminat în *-itj*, adică *-ici*, *-ovici*, *-ice*, *-ovice* (pol. *Raclawice*, ceh. *Bohusovice*, pol.-balt. *Miroslavici*, luzacian: *Lubašovice*, *Jitovici*). Spre deosebire de aceasta, grupul slav de răsărit și sud se caracterizează sau prin lipsa totală a acestui tip, sau printr-o productivitate mult mai redusă, lărgindu-se în schimb tipul de nume terminate în *-e*, adică: *-ci*, *-ce*, *-ovci*, *-ovce*, *-inci*, *-ince* (slovac. *Krušovce*, rus. *Vladimirci*, scr. *Milosavci*, *Sinecovicci*). Același lucru se poate spune despre sufixul *-j* foarte productiv în limba slavilor de apus vorbită în secolul al XIII-lea (exprimat prin înmuierea consoanei anterioare) și lipsa lui totală în celelalte grupe.

În concluzia articolului său, St. Rospond confirmă necesitatea impetuoasă a efectuării unui atlas toponimic slav.

În afară de studiile despre care s-a vorbit până aici, volumul mai cuprinde încă un număr însemnat de lucrări științifice referitoare la alte probleme din domeniul slavisticii, ca: Stanisław Urbańczyk, *Ogólne warunki powstawania słowiańskich języków narodowych i literackich we wczesnym średniowieczu (na przykładzie polskim)* (*Condițiile generale ale creării limbilor slave naționale și literare în prima parte a epocii medievale — cu aplicare la limba polonă*); Witold Mańczak, *Problem klasyfikacji genealogicznej języków słowiańskich (Problema clasificării genealogice a limbilor slave)*; Franciszek Stawski, *Uwagi o badaniach etymologicznych nad słownictwem słowiańskim (Observații în legătură cu cercetările etimologice asupra lexicului slav)* etc.

La congres au fost prezentate șapte dintre comunicările cuprinse în volum, precum și altele susținute de acad. Witold Doroszewski, acad. Tadeusz Lehr-Splawiński și alții.

E. Dehoveanu și E. Lintz

T. V. Baimut, M. K. Boiciuk, M. K. Volinski, M. A. Jovtobriuh, T. P. Malina, S. P. Samiilenko, *Порівняльна граматика української і російської мов. (Gramatica comparată a limbilor ucraineană și rusă)*. Manual pentru institutele pedagogice, Kiev, 1957, 218 p.

N. I. Bukatevici, I. E. Grișutenko, G. M. Mijevskaia, N. V. Pavliuc, S. A. Sa- vițkaia și F. P. Smaglenko, *Очерки по сравнительной грамматике восточнославянских языков. (Studii de gramatică comparată a limbilor slave de răsărit)*, Odesa, 1958, 390 p.